

## Cherchez-vous le socialisme,

Міжаків:

1) Cherchez p. 35 (Cherchez p. 126<sup>2</sup>) об. с. 100. Ca co  
 Мисленіе нашо. <sup>40 мис</sup> содержаніе сво ко дел наших  
кромѣ остат дѣл наших содержаніе.

> 2000 мис дѣл наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
 & содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших

2) Мисленіе нашо содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших

Мисленіе нашо содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших

Мисленіе нашо содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших

Мисленіе нашо содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших

Мисленіе нашо содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших

3) Мисленіе нашо содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших

Мисленіе нашо содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших  
содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших содержаніе ко дел наших

## ANARHISM ȘI SOCIALISM

Teze:

1) În cei 35—40 de ani (Bakunin și *Internaționala* <sup>146</sup> din 1866 —) de existență a sa (iar de la Stirner mult mai mulți), anarhismul n-a dat nimic în afară de fraze comune împotriva *exploatării*.

Aceste fraze sînt în circulație de peste 2 000 de ani. Lipssește ( $\alpha$ ) înțelegerea *cauzelor* exploatării; ( $\beta$ ) înțelegerea *dezvoltării* — care duce la socialism — a societății; ( $\gamma$ ) înțelegerea *luptei de clasă* ca forță creatoare de înfăptuire a socialismului.

2) Înțelegerea *cauzelor* exploatării. Proprietatea *privată* ca temelie a economiei *bazate pe producția de mărfuri*. Proprietatea socială asupra mijloacelor de producție. Nil \* la anarhism.

Anarhismul — *individualism* burghez de-a-ndoaselea. Individualismul ca bază a întregii concepții despre lume a anarhismului.

{	Apărarea micii proprietăți și a <i>micii gospodării</i> pe pămînt.
	Keine Majorität **.
	Negarea forței coordonatoare și organizatoare a puterii de stat.

3) Neînțelegerea dezvoltării societății — a rolului marii producții — a dezvoltării capitalismului și transformării lui în socialism.

\* — Nihil — nimic. — *Nota trad.*

\*\* — Nici o majoritate (adică negarea de către anarhiști a supunerii minorității față de majoritate). — *Nota red.*

(Anarhismul — rod al *desperării*. Psihologia intelectualului scos din făgașul lui sau a lumpenproletarului, iar nu a proletarului).

4) Neînțelegerea luptei *de clasă* a proletariatului.

Negarea absurdă a politicii în societatea burgheză.

Neînțelegerea rolului organizării și educării muncitorilor.

Panacee din mijloace unilaterale, rupte din conexiunea lor.

5) Ce a dat în istoria modernă a Europei anarhismul, care a predominat cândva în țările romanice?

— Nici un fel de doctrină, învățătură revoluționară, teorie.

— Fărîmițarea mișcării muncitorești.

— Un fiasco total în experiențele mișcării revoluționare (proudhonismul în 1871, bakunismul<sup>147</sup> în 1873).

— Subordonarea clasei muncitoare față de politica *burgheză*, sub forma negării politicii.

*Scris în 1901*

*Publicat pentru prima oară în 1936  
în revista „Proletarskaia Revoluția” nr. 7*

*Se tipărește după manuscris*

- <sup>144</sup> Împlinirea a 25 de ani de activitate revoluționară a lui G. V. Plehanov a fost sărbătorită de social-democrații ruși la 6 (19) decembrie 1901 la Geneva, o dată cu împlinirea unui sfert de veac de la demonstrația din piața Catedralei Kazan din Petersburg. Demonstrația a fost organizată de muncitori și studenți la 6 decembrie 1876 în semn de protest împotriva samavolniciei absolutismului. La această demonstrație, G. V. Plehanov a rostit o cuvîntare revoluționară. Demonstrația a fost împrăștiată de poliție și de soldați, mulți dintre participanți au fost arestați și condamnați la închisoare, deportare și muncă silnică. G. V. Plehanov a fost nevoit să emigreze în străinătate.
- Adunări festive consacrate sărbătoririi celor 25 de ani de activitate revoluționară a lui G. V. Plehanov au avut loc la Geneva, Berna, Paris, Zürich și în alte orașe unde se aflau în emigrație social-democrații ruși. — 368.
- <sup>145</sup> În timpul acela, sub lozincă „Zemlea i volea“ („Pămînt și libertate“) lupta organizația ilegală cu același nume, întemeiată de narodnici în Rusia în 1876. „Zemlea i volea“ a avut ca militanți de vază pe A. D. Mihailov, G. V. Plehanov, O. V. Aptekman, A. A. Kveatkovski, S. M. Kravcinski (Stepneak), S. L. Perovskaia, N. A. Morozov, V. N. Figner ș.a.
- Considerînd că țărănimea este principala forță revoluționară în Rusia, zemlevoții au încercat s-o ridice la o răscoală împotriva țarismului. Ei au desfășurat activitate revoluționară într-o serie de gubernii din Rusia, ca: Tambov, Voronej etc. În 1879, în sinul acestei organizații a fost înjghebată o fracțiune teroristă, care considera teroarea drept principalul mijloc de luptă împotriva țarismului. La congresul care s-a ținut în același an la Voronej, „Zemlea i volea“ s-a scindat în două organizații: „Narodnaia volea“ și „Cernii peredel“. — 369.
- <sup>146</sup> Este vorba de Internaționala I („Asociația Internațională a Muncitorilor“), prima organizație internațională a proletariatului, care a fost înființată la 28 septembrie 1864, la adunarea internațională a muncitorilor convocată la Londra de muncitorii francezi și englezi. Înființarea Internaționalei I a fost rezultatul luptei perseverente și îndelungate duse de K. Marx și F. Engels pentru crearea unui partid revoluționar al clasei muncitoare. K. Marx a fost organizatorul și conducătorul Internaționalei I, autorul „Manifestului constitutiv“, al Statutului și al altor documente programatice și tactice. După cum a arătat V. I. Lenin, Internaționala I „a pus bazele unei organizații internaționale muncitorești menite să-i pregătească pe muncitori în vederea asaltului revoluționar împotriva capitalului“, „a pus bazele luptei proletare internaționale pentru socialism“ (V. I. Lenin, Opere, vol. 29, Editura politică, 1959, pag. 290, 291).
- Organul conducător central al Internaționalei I a fost Consiliul general al Asociației Internaționale a Muncitorilor. K. Marx a fost în permanență membru al acestui consiliu. Învîingînd influențele mic-burgheze și tendințele sectare, pe atunci dominante în mișcarea muncitorească (tradeunionismul în Anglia, proudhonismul și anarhismul în țările latine, lassalleanismul în Germania), Marx a grupat în jurul principiilor socialismului științific pe muncitorii înaintați din Europa și din America. Internaționala I a condus lupta economică și politică a muncitorilor din diferite țări, întărind solidaritatea lor internațională; ea a avut un

rol imens în răspîndirea marxismului, în unirea socialismului cu mișcarea muncitorească.

După înfrîngerea Comunei din Paris, în fața clasei muncitoare s-a pus sarcina creării unor partide naționale de masă pe baza principiilor formulate de Internaționala I. „Avînd în vedere starea de lucruri din Europa — scria K. Marx în 1873 —, consider absolut util ca organizația formală a Internaționalei să treacă temporar pe planul al doilea“ (*K. Marx și F. Engels*, Scrisori alese, 1953, pag. 268). Internaționala I a fost dizolvată în mod oficial în 1876, la Conferința de la Filadelfia. — 377.

- <sup>147</sup> *Bakunismul* — curent care poartă numele lui M. A. Bakunin, ideolog al anarhismului, dușman înverșunat al marxismului și al socialismului științific, Bakuniștii au desfășurat o luptă îndrîjită împotriva teoriei și tacticii marxiste în mișcarea muncitorească. Principala teză a bakunismului este negarea oricărui stat — inclusiv a dictaturii proletariatului —, neînțelegerea rolului istoric al proletariatului. Bakunin a emis ideea „nivelării“ claselor, unirea de jos a „asociațiilor libere“. O asociație revoluționară secretă, compusă din personalități „proeminente“, trebuia, după părerea bakuniștilor, să conducă răscoalele populare care sînt pe punctul de a izbucni. Astfel, ei presupuneau că în Rusia țărănimea este gata să pornească neîntîrziat o răscoală. Tactica lor, bazată pe comploturi, pe revolte imediate și pe practica terorismului, avea un caracter aventurier și era ostilă învățaturii marxiste despre insurecție. Bakunismul este înrudit cu proudhonismul, curent mic-burghez, care oglindește ideologia micului proprietar ruinat. Unul dintre reprezentanții bakuniștilor în Rusia era S. G. Neceaev, care întreținea legături strînse cu Bakunin, aflat pe atunci în străinătate. Programul asociației complotiste a fost expus de el în „Catehismul revoluționar“. În 1869 Neceaev a încercat să creeze în Rusia o organizație complotistă restrînsă, care purta numele de „Răfuiala poporului“. Dar el n-a reușit să organizeze decît o serie de cercuri la Moscova. „Răfuiala poporului“ a fost curînd descoperită și în decembrie 1869 a fost nimicită de guvernul țarist. Teoria și tactica bakuniștilor au fost aspru condamnate de K. Marx și F. Engels. V. I. Lenin a caracterizat bakunismul ca o concepție despre lume „a unui mic-burghez care a pierdut nădejdea în salvarea sa“ (*V. I. Lenin*, Opere, vol. 18, E.S.P.L.P. 1957, pag. 11). Bakunismul a fost unul din izvoarele ideologice ale narodnicismului. În legătură cu Bakunin și bakuniști vezi lucrările: „Alianța democrației socialiste și Asociația Internațională a Muncitorilor“ (1873) de K. Marx și F. Engels, „Bakuniștii la lucru“ (1873) și „Literatura din emigrație“ (1875) de F. Engels, „Despre guvernul revoluționar provizoriu“ (1905) de V. I. Lenin și altele. — 378.

- <sup>148</sup> În primăvara anului 1901, o dată cu intensificarea mișcării revoluționare în Rusia, printre social-democrații ruși aflați în străinătate a început să se discute despre necesitatea unificării și coordonării activității numeroaselor organizații social-democrate din străinătate. Considerînd principial imposibil ca organizațiile cu orientare revoluționară să se unească cu cele oportuniste, Lenin a propus să se procedeze la unificarea organizațiilor revoluționare social-democrate. „M-am gîndit — spunea el într-o scrisoare adresată lui P. B. Akselrod — dacă n-am putea să încercăm